

Sambucus *nigra* L.

V L I E R.
B O O M.

De Vde CLASSE.

Zie LINNÆUS *Nat. Hist.*
door HOUTTUIJN, *Ide*
Deel IVde St., bl. 427.

VLIER die Boomachtig is met vijfdeelige Kroontjes.

a. De eenbladige vijfdeelige Kelk.

b. De eenbladige, raderwijze, ten halven vijfpleetige Bloem met vijf Meeldraadjes.

c. Een afgezonderd Meeldraadje.

d. Het Vruchtbeginsel met de buikige Klier en drie stompe Stempelen.

e. Rijpe Besfen.

f. Eene geopend.

g. Het Zaad.

BLOEITIJD. Deze boomachtige Heester groeit overal in Europa en bloeit in Junij.

S A M B U C U S
N I G R A.

CLASSIS Vta.

Conf. LINNÆI *Sijst. Nat. Ed.*
GMELINI, *Tom. IIde Part.*
Imæ. pag. 498.

SAMBUCUS Cijmis quinqueparthis (foliis pinnatis: foliolis sub ovatis serratis,) caule arboreo.

a. Perianthium monophyllum quinque paritum.

b. Corolla monopetala, rotata, semiquinque fida cum staminibus quinque.

c. Stamen separatum.

d. Germen cum Glandula ventricosa & tribus Stigmatibus obtusis.

e. Baccæ maturæ.

f. Una aperta.

g. Semen.

TEMP. FLOR. Frutex arborefcens, ubique in Europa sponte nascens Junioque florens.

GEbruik. De Reuk van de Vlierboom in 't algemeen is scherp, walge-
lijk en bedwelmende. De Bladen hebben een scherpe, kruidige, walgelijke
smaak. De Bloemen zijn sterk en welruikende. De Bezien zijn zoet en
rins, de middelste Bast in 't begin zoet, naderhand scherp en bitter. 'Ee
is bijna geen Plant in de Natuur, die in 't algemeen zo veel nut in de Ge-
neeskunde geeft, want alle derzelver deelen, tot op de Wortel en Spons
daarvan zijn werkzaam. De Bast van de Wortel en Stam, ook de Takken
en Bladen maaken Braaken, Ontlasting en Waterlosfingen, de Swam is sa-
menttrekkend. De Bloemen uitwendig gebruikt, maaken week en verzag-
ten; als Thee getrokken zijn zij oplosfende en zweerdriivende. De Besfen
en de daarvan bereide Conferv, laxeerden, losfen op en bevorderen de urin
en zweet. De olie uit de Pitten der Vruchten is urindrijvend en oplosfend.
De Bloemen en de genoemde Conferv worden bij de Roos, Rheumatismus,
Jigt, Vlakkoortfen met veel voordeel gebruikt; en het is alleen te beklaa-
gen, dat beiden een zo algemeen huismiddel zijnde, zo dikwijls uit on-
kunde van den gemeenen man en als noodhulp van Artfen gemisbruikt
worden. Van veel waardij is de damp der Infusie van Azijn of Water bij
Borstziekten, waar de sluimen ogestopt zijn, of bij een zeere Keel tot
gorgeldrank. De jonge Spruitjes in Azijn gelegd, zijn een zeer heevig pur-
geermiddel: hetzelve doen de Bladen, en zijn zelfs gevaarlijk. Uitwendig
zijn de Bloemen in zakjes, of de versche Bladen bij waterachtige Gewel-
len zeer voordeelig. Een der voornaamste krachten bezit de middenste
Bast en deszelvs zap als purgeer en waterdrijvend middel, vooral bij de
Waterzucht, 't geen de grootte Artfen, van welken ik maar SIJDENHAM en
BOERHAAVEN noeme, betuigen; echter vereischt het gebruik ook omzich-
tigheid. Ik heb mij 't best bij het afreikfel als Thee gedronken bevonden.
Nog is aanteraaden, 'savonds, of in 't geheel niet in de lommer van die
Boom te vertoeven, vermits deszelvs uitwaasfeming doodelijke flauwten
veroorzaaken, gelijk waarneemingen betuigen.

C

CAR.